

Dosarul nr. 1ra-217/2023
1-21061173-01-1ra-02022023

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris,

judecînd, în camera de consiliu, fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul *Guțu Tatiana* în numele inculpatului Gherasim Alexandru, împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți, în cauza penală în privința lui

Gherasim Alexandru XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în r-nul XXXXX, or. XXXXX, str. XXXXX, anterior condamnat prin sentința XXXXX

învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 187 alin. (2), lit. b), d), f), 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 23.04.2021 – 20.09.2021;
Instanța de apel: 11.10.2021 – 25.10.2022;
Instanța de recurs: 02.02.2023 – 03.04.2024;

Asupra recursului declarat, în baza materialelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 20 septembrie 2021, *Gherasim Alexandru XXXXX* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 187 alin. (2), lit. b), d), f), 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal, și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat după cum urmează:

- în baza art. 187 alin. (2), lit. b), d), f) Cod penal, la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni fără aplicarea amenzii;

- în baza art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal, la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani 6 luni.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, i s-a stabilit lui Gherasim Alexandru pedeapsa definitivă sub formă de 4 ani închisoare.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin prezenta sentința și prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central din 22.07.2020, s-a stabilit lui Gherasim Alexandru pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 9 luni 28 zile, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 72 alin. (1) Cod penal, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei sentințe lui Gherasim Alexandru urmează a fi executată în penitenciar de tip închis.

Termenul pedepsei s-a dispus a fi calculat de la data pronunțării sentinței – 20.09.2021.

S-a aplicat în privința inculpatului Gherasim Alexandru măsura preventivă sub formă de arest preventiv cu menținerea acesteia până la intrarea sentinței în vigoare, cu luarea ultimului sub strajă din instanța de judecată.

2. Pentru a se pronunța astfel prima instanță a constatat în fapt că, Gherasim Alexandru XXXXX la data de 05.07.2019, aproximativ la ora 10:00 min., acționând împreună cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunctă într-o procedură separată, din interes material, profitând de faptul că nu sunt observați de nimeni, prin acces liber, au pătruns în autocamion de model „Iveco” cu n/î XXXXX, care staționa în preajma stației Peco „Vento”, amplasată pe str. Sportivă nr.1 din mun. Bălți, de unde pe ascuns au sustras un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J5” cu numere IMEI - XXXXX și XXXXX, la preț de 6500,00 lei, în care a fost instalată cartela SIM cu nr. XXXXX, la preț de 30,00 lei, după care s-au eschivat de la locul comiterii infracțiunii, cauzând părții vătămate Silîș Alexandr prejudiciu material considerabil în sumă totală de 6530,00 lei.

Astfel, acțiunile lui Gherasim Alexandru au fost încadrate juridic în baza art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal, conform indicilor calificativi „*sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

Tot el, la 05.07.2019 aproximativ pe la ora 17:20, acționând împreună cu o persoană, cauza penală în privința căruia a fost disjunctă într-o procedură separată, din interes material, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aflându-se în preajma Palatului municipal de Cultură Bălți de pe str. Independenței, 3, au pătruns în autoturismul de model „Peugeot 206”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, care era parcat în acel loc, de unde în mod deschis au sustras bani în sumă de 30 lei și în timp ce se aflau în mijlocul de transport au fost observați de proprietar care a început să fugă după ei unde în consecință acestea s-au eschivat, prin ce i-au cauzat părții vătămate Balanici Marian dauna în proporții considerabile în sumă totală de 30,00 lei.

Astfel, acțiunile lui Gherasim Alexandru au fost încadrate juridic în baza art. 187 alin. (2), lit. b), d), f) Cod penal, conform indicilor calificativi „*adică jaful sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, de două sau mai multe persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, a declarat *apel avocatul Anton Vasile* în interesele inculpatului Gherasim Alexandru, prin care a solicitat, casarea parțială a sentinței în latura pedepsei penale, cu emiterea unei noi hotărâri prin care lui Gherasim Alexandru să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă non privativă de libertate.

3.1. În motivarea cererii de apel a invocat că, sentința primei instanței în latura pedepsei penale nu este întemeiată, deoarece inculpatul a recunoscut pe deplin învinuirea adusă, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, s-a căit sincer de cele întâmplate, nu se afla la evidența medicului psihiatru, partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat, sunt circumstanțe atenuante ce îl caracterizează pozitiv, considerînd că corectarea lui Gherasim Alexandru este posibilă fără privarea lui de libertate.

4. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, a declarat *apel inculpatul Gherasim Alexandru*, prin care a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, deoarece pedeapsa aplicată este prea aspră.

În motivarea apelului a indicat că, părții vătămate i-a fost restituit prejudiciu, iar careva pretenții față de el nu sunt, din care motiv a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă minimă în formă de amendă, deoarece este gata să o achite.

Cu referire la învinuirea adusă în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, a menționat că fapta a fost comisă de prietenul său care a fugit de la fața locului, dar el și-a dorit să își i-a asupra sa această învinuire și să restituie pe loc prejudiciul în locul prietenului său, însă partea vătămată a refuzat și a chemat poliția la locul faptei făcându-l pe el coparticipant la fapta dată.

Totodată, a susținut că a fost pedepsit prea aspru, și a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă cum ar fi amenda, deoarece este pregătit să o achite.

5. Nefiind de acord cu sentința, a declarat *apel avocatul Guțu Tatiana* în interesele inculpatului Gherasim Alexandru, prin care a solicitat casarea sentinței cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță în alt complet de judecată, deoarece au fost încălcate prevederile art. 33- 35 Cod de procedură penală.

În motivarea apelului a invocat că, la emiterea sentinței au fost încălcate prevederile legale ce țin de art. art. 33 alin. (2), pct. 3), 35 Cod de procedură penală.

A susținut că, din materialele cauzei penale (f.d.74), rezultă că Ghenadie Eremciuc a participat în calitate de judecător de instrucție în prezenta cauză penală, deoarece a emis încheierea din 22.01.2020, prin care lui Gherasim Alexandru prin care i-a fost înlocuită pedeapsă cu liberarea condiționat înainte de termen stabilită prin sentința din 29.12.2014 a Judecătorei Bălți, de condamnare în baza art. 217¹ alin. (4), lit. d) Cod penal, - 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Respectiv ultimul urma să se abțină de la judecarea prezentei cauze, fapt omis și care ar duce la casarea totală a prezentei sentinței.

Prima instanță i-a aplicat pedepse penale neprevăzute de sancțiunile infracțiunilor pentru care se face vinovat inculpatul prevăzute la art., art. 186, 187 Cod penal, și care nu prevăd drept pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, pedeapsă aplicată de prima instanță pe un termen de 5 ani.

La aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, prima instanță a admis derogări de la legislație, în sentință a indicat că: „... În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de sentinței, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, cumularea pedepselor stabilite prin sentința respectivă și încheierea judecătoreiei Bălți, sediul Central din 22.07.2020, i-a stabilit lui Gherasim Alexandru pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 9 luni 28 zile, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani.”

Instanța deși a cumulat parțial aceste pedepse, nu a aplicat un cumul parțial, dar un cumul total al pedepselor.

A susținut că, la caz sunt prezente și circumstanțe atenuante precum că inculpatul a recunoscut vina, a recuperat prejudiciu material, și urma să fie aplicat cumulul parțial așa cum a invocat instanța, dar a omis a fi realizat acest procedeu prin sentința adoptată, stabilind pedeapsa definitivă prin cumul total.

5. Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, apelurile avocatului Anton Vasile înaintat în interesele inculpatului Gherasim Alexandru, a inculpatului Gherasim Alexandru cât și apelul avocatului Guțu Tatiana înaintat în interesele inculpatului Gherasim Alexandru, au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a indicat că, cererea inculpatului Gherasim Alexandru, privind constatarea condițiilor de detenție este contrară prevederilor art. 3 din CEDO pe perioada detenției sale, care s-a lăsat fără soluționare, explicând dreptul inculpatului de a se adresa la judecătorul de instrucție din raza de activitate a instituției penitenciare unde acesta se deține pentru constatarea condițiilor de detenție în temeiul art.473² - 473⁴ Cod de procedură penală, în calitate de condamnat, deoarece fiind luat sub arest la pronunțarea sentinței a executat pedeapsa cu închisoare cu statut de condamnat în sensul art. 5 alin. (1), lit. c) al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Cererea inculpatului Gherasim Alexandru, privind aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, s-a respins ca nefondată.

5.1. În motivarea deciziei instanța de apel a statuat că, urmare a verificării argumentelor invocate în apelurile declarate în raport cu materialele cauzei și prevederile legii, audiind participanții la proces, a ajuns la concluzia că apelurile sunt nefondate și neîntemeiate.

Instanța de apel a constatat că starea de fapt reținută și de drept apreciată, concordă cu probele administrate și examinate în ședința de judecată, prima instanță just a încadrat acțiunile inculpatului Gherasim Alexandr în baza art. 187 alin. (2), lit. b), d), f) Cod penal, *„jaful - sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, de două sau mai multe persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile,”* cât și art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal – *„sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*, iar vina inculpatului în comiterea infracțiunilor încriminate pe deplin a fost confirmată de către probele administrate în faza de urmărire penală, acestea fiind acceptate de inculpat prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești și acceptată de

prima instanță prin încheierea protocolară din 05.08.2021.

În partea individualizării pedepsei instanța de apel a conchis că, pedeapsa aplicată lui Gherasim Alexandr de către prima instanță este corespunzătoare faptelor și nu contravine prevederilor legii. Or, la numirea mărimii și formei pedepsei în privința inculpatului Gherasim Alexandr, prima instanță corect a ținut seama de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de art. 61 Cod penal, care prevede criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, de personalitatea inculpatului care nu este pentru prima dată în conflict cu legea penală, anterior fiind condamnat pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, în baza art. 217¹ alin. (4), lit. d) Cod penal, fiind liberat condiționat înainte de termen prin încheierea Judecătoriei Soroca din 05.08.2018, însă Gherasim Alexandr în perioada termenului de probă a comis faptele prejudiciabile încriminate.

Astfel, instanța de apel nu a constatat temei de a considera că pedeapsa stabilită inculpatului să fie prea aspră, iar argumentele aduse în apeluri, nu pot servi drept temei pentru stabilirea inculpatului unei pedepse mai blânde.

Referitor aplicarea art. 85 Cod penal, precum că au fost admise derogări de la legislație, instanța de apel le-a respins din considerentul că, în temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru „*concurș de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate,*” prin cumularea pedepselor stabilite prin sentința primei instanțe și prin încheierea judecătoriei Bălți, sediul Central din 22.07.2020, prima instanță corect a stabilit lui Gherasim Alexandru pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 9 luni și 28 zile, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani, dat fiind faptul că, inculpatul Gherasim Alexandru prin sentința Judecătoriei Bălți din 29.12.2014 a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin (4), lit. d) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa de 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 5 ani, iar prin încheierea Judecătoriei Soroca din 05.07.2018, acesta a fost liberat condiționat înainte de termen cu 2 ani 9 luni și 28 zile.

Totodată, la 22.09.2020 prin încheierea Judecătoriei Bălți, s-a dispus anularea liberării condiționate înainte de termen, dispunându-se trimiterea condamnatului Gherasim Alexandru să execute pedeapsa neexecutată în penitenciar, fiind anunțat în căutare.

Astfel, instanța de apel a constatat că, inculpatul a comis faptele imputate în perioada liberării condiționate, adică la 05.07.2019, iar prima instanță întemeiat a dispus cumularea conform prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugare la pedeapsa stabilită pentru concurs de infracțiuni, partea neexecutată a pedepsei de 2 ani 9 luni și 28 zile închisoare, și pedeapsa complementară cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 5 ani.

Referitor la alegațiile avocatului Guțu Tatiana, privind încălcarea principiilor de formare a completului de judecată la examinarea cauzei penale, instanța de apel a constatat că, nu au fost încălcate prevederile art. 33-35 Cod de procedură penală, dat fiind că judecătorul Eremciuc Ghenadie, anterior la 22.09.2020 a examinat demersul ofițerului de probațiune privind încălcarea de către inculpat a condițiilor stabilite la liberarea condiționată înainte de termen în calitate de judecător de instrucție, și a

soluționat chestiuni ce țin de executarea pedepsei și nu s-a expus pe marginea învinuirii formulate pe prezenta cauză și asupra fondului cauzei penale date.

Cât privește cererea inculpatului Gherasim Alexandru privind constatarea condițiilor de detenție contrare prevederilor art. 3 din CEDO pe perioada detenției sale, instanța de apel a reținut că aceasta nu poate fi examinată în procedură de apel, inculpatul având acest drept în procedura de executare. Or, prevederile art. 385 alin. (4) și (5) Cod de procedură penală, stipulează că dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări.

În cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula cu două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Potrivit art. 473² alin. (1) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenție, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

Astfel, a constatat că, potrivit materialelor cauzei Gherasim Alexandru a fost *plasat în arest la data pronunțării sentinței* și respectiv acesta pe parcursul judecării cauzei *nu a avut calitate de prevenit* și în privința acestuia nu erau aplicabile prevederile art. 385 alin. (4), (5) Cod de procedură penală.

Referitor la deținerea în calitate de condamnat, instanța de apel a motivat că, Gherasim Alexandr are dreptul de a se adresa judecătorului de instrucție cu plângere în temeiul art. 473² Cod de procedură penală, referitor la condițiile de detenție.

Ce ține de cerința privind aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, pe capătul de acuzare în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a menționat faptul că, prin sentința Judecătoriei Bălți din 29.12.2014, Gherasim Alexandru a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (4), lit. d) Cod penal, la 10 ani de închisoare cu privarea dreptului de a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani. Ca urmare, rezultă că Gherasim Alexandru fiind condamnat la închisoare pentru o infracțiune deosebit de gravă, ulterior prin încheierea din 05.09.2018 a fost eliberat condiționat înainte de termen cu 2 ani 9 luni și 28 zile, pedeapsă care la data de 22.07.2022, a fost anulată dispunând trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate.

Astfel, instanța de apel a conchis că în privința lui Gherasim Alexandr nu pot fi aplicate prevederile Legii cu privire la amnistie, deoarece acțiunile lui Gherasim Alexandru cad sub interdicțiile prevăzute de art. 6 alin. (1), lit. b) a Legii nr. 243 din 24.12.2021 care stabilește, expres că ”prevederile art. 1-5 nu se aplică persoanei: b) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una din infracțiunile calificate ca

fiind deosebit de grave sau excepțional de grave” .

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat *recurs* asupra deciziei din 25 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, avocatul *Guțu Tatiana* în numele inculpatului Gherasim Alexandru, prin care a solicitat, casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023, (în vigoare din 01.09.2023), „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*”

Menționează că, prima instanță în sentința din 20.09.2021, a indicat faptul că incorect a cumulat pedepsele stabilite prin sentințe diferite în baza art. 85 Cod penal, a dispus cumularea parțială a pedepselor stabilite prin sentința respectivă și prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 22.07.2020, și i-a stabilit lui Gherasim Alexandru pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 9 luni și 28 zile, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani, fapt ce rezultă că a cumulat total și nu parțial pedepsele, însă instanța de apel nu a dat apreciere acestui fapt și nu s-a expus asupra erorii admise de prima instanță.

În decizia instanței de apel s-a invocat doar faptul că „instanța de fond absolut legal conform prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, a adăugat la pedeapsa stabilită pentru concurs de infracțiuni 4 ani închisoare, partea neispășită a pedepsei de 2 ani 9 luni și 28 zile închisoare și pedeapsa complementară de 5 ani privare de drepturi,” fără ca să se expună asupra încălcării menționate de partea apărării, iar nerezolvarea acestei întrebări echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, *procurorul* a depus *referință* asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursul în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că acesta este admisibil, din care considerente urmează a fi judecat în fond cu admiterea acestuia, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen, la 23.12.2022.

Conform prevederilor art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza *temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1), pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit art. 414 alin.(1)-(2) Cod de procedură penală, (în vigoare la data judecării cauzei în instanța de apel), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

În conformitate cu art. 414 alin.(4)-(5) Cod de procedură penală, în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, *dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just*; dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Completul de judecată constată că la declararea recursului s-au indicat temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, completul de judecată reține că temeiul recursului s-a confirmat, și hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată în partea stabilirii pedepsei definitive, ori prevederile art. 85 Cod penal au fost aplicate eronat, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și se combate argumentul invocat în apel, astfel fiind regăsit temeiul de recurs invocat și prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală.

Completul de judecată reține că recurentul contestă sentința și decizia instanței de apel doar în partea aplicării prevederilor art. 85 Cod penal, sub aspectul adoptării în drept soluției motivate de aplicarea cumulului *parțial* a pedepselor, iar aplicării în

fapt cumulului *integral* a pedepselor, și lipsei în acest sens a unui răspuns clar din partea instanței de apel.

Astfel, completul de judecată constată că, prin sentința din 20 septembrie 2021 a Judecătoria Bălți, sediul Central, *Gherasim Alexandru* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. b), d), f), art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a aplicat pedeapsa: în baza art. 187 alin. (2), lit. b), d), f) Cod penal, - închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni, fără aplicarea amenzi; în baza art. 186 alin. (2), lit. b), c), d) Cod penal, - închisoare pe un termen de 1 an 6 luni.

În temeiul prevederilor art. 84 alin.(1) Cod penal, i s-a stabilit lui *Gherasim Alexandru* pedeapsa definitivă sub formă de **4 ani închisoare**.

Totodată, în temeiul art. 85 alin.(1) Cod penal, prima instanța a dispus pentru cumul de sentințe, prin **cumul parțial** al pedepselor aplicate, prin sentința pronunțată și prin încheierea Judecătoria Bălți, sediul Central din 22.07.2020, **stabilirea** lui *Gherasim Alexandru* **pedepsei definitive** sub formă de închisoare pe un termen de **6 ani 9 luni 28 zile**, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani.

Prin cerere de apel, apelantul a sesizat instanța de apel despre aplicarea neechivocă a prevederilor art. 85 alin.(1) Cod penal, însă apelul a fost respins.

Eroarea admisă de instanța de apel constă în modul greșit de menținere a sentinței privind stabilirea pedepsei definitive în temeiul art. 85 Cod penal, și neoferirea unui răspuns argumentat apelantului referitor la eroarea sesizată de aplicarea cumulului pedepselor parțial sau integral. În acest sens, completul de judecată reține că, explicația oferită de către instanța de apel, precum că prima instanța este în drept să stabilească pedeapsa definitivă prin cumul integral a pedepselor, nu oferă un răspuns plauzibil la cele indicate de apelant privind **motivarea aplicării de către instanța de fond unui cumul parțial**, pe când în fapt aceiași instanța a aplicat un *cumul total* a pedepselor.

Or, prin sentința din 29.12.2014 a Judecătoria Bălți, sediul (Central), *Gherasim Alexandru* a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa cu 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 5 ani.

Prin încheierea din 05.09.2018 a Judecătoria Bălți s-a dispus eliberarea condamnatului *A.Gherasim* condiționat înainte de termen cu **2 ani 9 luni 28 zile**.

Potrivit materialelor cauzei (f.d. 97) se constată că, prin încheierea din 22.07.2020 a Judecătoria Bălți, **a fost anulată liberarea condiționată înainte de termen a lui Gherasim Alexandru, și s-a dispus trimiterea condamnatului Gherasim Alexandru pentru executarea pedepsei de 2 ani 9 luni 28 zile** rămasă neexecutată.

Astfel, potrivit art. 85 Cod de procedură penală, aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de sentințe, la alin. (1), stipulează că: „*dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară...*”. Totodată, prevederile art.85 alin. (3) Cod penal, stipulează că, „*Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât*

pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată”.

Pornind de la faptul că prima instanță în sentința din 20.09.2021, a indicat referitor la stabilirea pedepsei definitive în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, prin aplicarea cumulului parțial, la caz consemnând că: „în baza art. 85 Cod penal, pentru concurs de sentințe, **prin cumul parțial** al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor stabilite prin sentința pronunțată și prin încheierea Judecătoreiei Bălți, sediul Central din 22.07.2020, **i-a stabilit lui** Gherasim Alexandru pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **6 ani 9 luni și 28 zile**, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 5 ani.”, rezultă că în fapt, prima instanță a aplicat inculpatului **cumulul total** a pedepselor (4 ani + 2 ani 9 luni 28 zile), și astfel partea dispozitivă și partea motivată a sentinței nu se conciliază, lăsând loc pentru interpretări, iar instanța de apel, fiind sesizată referitor la acest fapt, nu a soluționat eroarea admisă de prima instanță.

8.1. Mai mult ca atât, instanța de apel, menținând soluția oferită de către prima instanță, nu a oferit un argument apelantului care a sesizat instanța de apel, referitor la aplicarea inechivocă a legii. Or, argumentul instanței de apel, că „prima instanță este în drept să aplice și cumul total a pedepselor din diferite sentințe” nu este plauzibil în circumstanțele în care prima instanță și-a motivat soluția de aplicarea prevederilor art. 85 alin.(1) Cod penal prin **cumul parțial** al pedepselor, iar în fapt a stabilit pedeapsa definitivă conform art. 85 alin.(1) Cod penal, prin **cumulul total** a acestora.

Completul de judecată observă că, apelantul nu a sesizat instanța de apel referitor la eroarea de inaplicabilitatea în speța a prevederilor art. 85 alin.(1) Cod penal, ci anume despre aplicarea eronată a acestor prevederi prin sentința unde **partea motivată nu corespunde cu dispozitivul**, iar în circumstanțele date, argumentele instanței de apel că, „prima instanță absolut legal conform prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, a adăugat la pedeapsa stabilită pentru concurs de infracțiuni, partea neispășită a pedepsei de 2 ani 9 luni și 28 zile închisoare și pedeapsa complementară de 5 ani privare de drepturi,” fără ca să se expună asupra încălcării menționate de partea apărării în cererea de apel, reprezintă nerezolvarea fondului apelului.

Ca urmare, completul de judecată reține că, instanța de apel eronat și-a motivat soluția în speța privind modul de aplicare a prevederilor art. 85 Cod penal cu claritate, ori la caz, pedeapsa definitivă s-a argumentat a fi stabilită inculpatului prin ”cumul **parțial**”, însă de fapt s-a stabilit prin ”cumul **total**”, lăsând loc pentru interpretări justificative, circumstanța care indică la lipsa de motivare soluției date de către instanța de apel, care în sensul art. 6 parag. (1) din Convenție reprezintă ingerința în dreptul părții la un proces echitabil.

Circumstanțele stabilite relevă că temeiul recursului declarat de partea apărării, s-a confirmat, motiv din care recursul se admite cu *casarea parțială* a deciziei, **în partea aplicării prevederilor art. 85 Cod penal și stabilirii pedepsei definitive**, cu remiterea cauzei penale în această parte la rejudecare, eroarea judiciară nefiind posibilă a fi corectată de către instanța de recurs, or, la caz urmează

a fi administrată proba referitor la termenul pedepsei rămase neexecutate la moment de către condamnat.

9. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

10. Conducându-se de prevederile art. 433 alin. (1), 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, -

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către avocatul *Guțu Tatiana* în numele inculpatului Gherasim Alexandru, împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Colegiului judiciar al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privindu-l pe **Gherasim Alexandru XXXXX**, se casează această decizie în partea *stabilirii pedepsei definitive în temeiul art. 85 Cod penal*, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei atacate, se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris